

© Ministry of Justice of the Czech Republic, [www.justice.cz](http://www.justice.cz). [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, [www.justice.cz](http://www.justice.cz). [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

## RADA EVROPY

## EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

### PÁTÁ SEKCE

### VĚC JEŠINA proti ČESKÉ REPUBLICE

*(stížnost č. 18806/02)*

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

26. července 2007

*Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.*

*Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.*

**Ve věci Ješina proti České republice,**

Evropský soud pro lidská práva (pátá sekce), zasedající v senátu ve složení

pan P. LORENZEN, *předseda*,

paní S. BOTOCHAROVA,

pánové K. JUNGWIERT,

V. BUTKEVYCH,

paní M. TSATSA-NIKOLOVSKA,

pánové R. MARUSTE,

M. VILLIGER, *soudci*,

a paní C. WESTERDIEK, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 3. července 2007,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

## ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 18806/02) směřující proti České republice, kterou dne 28. října 2001 podal k Soudu český občan pan Bohuslav Ješina („stěžovatel“) na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec pan V. A. Schorm z Ministerstva spravedlnosti.

3. Stěžovatel napadal především rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 14. května 2001, jímž byla odmítnuta jeho ústavní stížnost s odůvodněním, že nepodal dovolání, a nevyčerpal tudíž všechny procesní prostředky poskytované zákonem.

4. Dne 4. října 2005 Soud prohlásil stížnost za částečně nepřijatelnou, rozhodl uvědomit vládu o námitce týkající se výše uvedeného rozhodnutí Ústavního soudu a v souladu s článkem 29 odst. 3 Úmluvy projednat současně přijatelnost i odůvodněnost stížnosti.

## SKUTKOVÝ STAV

### I. SKUTKOVÉ OKOLNOSTI PŘÍPADU

5. Stěžovatel se narodil v roce 1942, bydliště má v Bruntále.

6. Dne 26. září 1996 podal jistý S. proti stěžovateli žalobu o náhradu škody v souvislosti s dopravní nehodou, k níž došlo dne 5. března 1996.

7. Dne 21. října 1996 Okresní soud v Bruntále žalobě vyhověl a vydal proti stěžovateli platební rozkaz. Stěžovatel podal dne 3. listopadu 1996 odpor, v němž uvedl, že nehodu zavinil S.

8. Dne 28. března 1997 Krajský soud v Ostravě zamítl stěžovatelovu námitku podjatosti vznesenou vůči soudci okresního soudu.

9. Dne 5. února 1998 ustanovil Krajský soud v Ostravě soudního znalce v oboru cen a odhadů motorových vozidel. Ten svůj znalecký posudek předložil dne 27. března 1998.

10. Mezitím však S. dne 9. března 1998 zemřel.

11. Dne 30. prosince 1998 navrhl stěžovatel okresnímu soudu, aby přerušil řízení a předložil věc Ústavnímu soudu k posouzení ústavnosti určitého ustanovení občanského soudního řádu, které bylo údajně v rozporu s některými ustanoveními Listiny základních práv a svobod.

12. Okresní soud dne 20. ledna 1999 tento návrh zamítl. Dědicům S. dále povolil změnu žaloby. Dne 30. dubna 1999 krajský soud toto usnesení potvrdil. Téhož dne soud také zamítl stěžovatelovu námitku podjatosti vznesenou vůči soudci okresního soudu.

13. Dne 17. srpna 1999 okresní soud odročil projednávání případu do skončení dědického řízení.

14. Dne 2. září 1999 soud pokračoval v řízení; rozhodl, že stěžovatel je povinen zaplatit požadovanou náhradu škody s 16% úrokem z prodlení od 1. listopadu 1996. Soud svůj závěr o odpovědnosti stěžovatele za dopravní nehodu založil na vyjádření účastníků řízení, obsahu policejního spisu týkajícího se předmětné dopravní nehody a dalších listinných důkazech. Soud nevyhověl stěžovatelově návrhu, aby řízení bylo přerušeno do doby skončení řízení o náhradu škody zahájeného proti policistům, kteří dopravní nehodu vyšetřovali.

15. Dne 11. října 1999 se stěžovatel proti tomuto rozsudku odvolal.

16. V dopise ze dne 3. září 2000 stěžovatel krajskému soudu oznámil, že se nemůže zúčastnit jednání nařízeného na 26. září 2000, a žádal, aby byl tento dopis přečten, bude-li v odvolacím řízení pokračováno.

17. Dne 26. září 2000 krajský soud potvrdil rozsudek okresního soudu. Zároveň zamítl stěžovatelův návrh na připuštění dovolání proti tomuto rozhodnutí.

18. Dne 27. února 2001 podal stěžovatel ústavní stížnost, v níž mimo jiné tvrdil, že byl porušen článek 37 odst. 2 (právo na právní pomoc), článek 37 odst. 3 (rovnost účastníků řízení) a článek 38 odst. 2 (právo na veřejné projednání bez průtahů a na vyjádření se k prováděným důkazům) Listiny.

19. Ústavní soud dne 14. května 2001 prohlásil stížnost za nepřipustnou s odůvodněním, že stěžovatel nepodal dovolání, a nevyčerpal tak všechny procesní prostředky poskytnuté zákonem. Odkázal přitom na § 239 odst. 2 občanského soudního řádu<sup>1</sup>.

## II. PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO

20. Příslušná ustanovení vnitrostátního práva a vnitrostátní praxe jsou podrobně popsány v rozsudcích *Běleš a ostatní proti České republice* ze dne 12. listopadu 2002 (č. 47273/99, § 17-41, ESLP 2002-IX), *Zvolský a Zvolská proti České republice* ze dne 12. listopadu 2002 (č. 46129/99, § 18-36, ESLP 2002-IX) a *Vodárenská akciová společnost, a. s. proti České republice* ze dne 24. února 2004 (č. 73577/01, § 21).

---

<sup>1</sup> § 239 odst. 2 občanského soudního řádu ve znění účinném v rozhodné době stanovil, že nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku v prvním stupni, je dovolání přípustné jen tehdy, jestliže sám Nejvyšší soud dospěje k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam.

## PRÁVNÍ POSOUZENÍ

### I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 Odst. 1 ÚMLUVY

21. Stěžovatel namítá, že Ústavní soud prohlásil jeho ústavní stížnost za nepřipustnou z důvodu nevyčerpání procesních prostředků, čímž porušil článek 6 odst. 1 Úmluvy, jehož příslušná část zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě (...) projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích (...).“

#### A. K přijatelnosti

22. Soud konstatuje, že tato stížnost není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy. Soud dále neshledal žádný jiný důvod nepřijatelnosti stížnosti, a prohlašuje ji tedy za přijatelnou.

#### B. K odůvodněnosti

23. Vláda ponechává věc na uvážení Soudu.

24. Soud připomíná, že řešení problémů s výkladem vnitrostátních právních předpisů přísluší v první řadě vnitrostátním orgánům a zejména soudům. Úkolem Soudu je pouze ověřovat slučitelnost účinků takového výkladu s Úmluvou. Tak je tomu i v případě, kdy se jedná o soudní výklad procesních pravidel, jako je lhůta k předložení listin nebo k podání opravných prostředků (*Běleš a ostatní proti České republice*, viz výše, § 60; *mutatis mutandis*, *Tejedor García proti Španělsku*, rozsudek ze dne 16. prosince 1997, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1997-VIII, § 31). Procesní normy a lhůty k podávání opravných prostředků směřují k zajištění řádného výkonu spravedlnosti a zejména právní jistoty. Účastníci sporů by za běžných okolností měli očekávat, že tato pravidla budou uplatňována (*Miragall Escolano a ostatní proti Španělsku*, stížnosti č. 38366/97, 38688/97, 40777/98, 40843/98, 41015/98, 41400/98, 41446/98, 41484/98, 41787/98 a 41509/98, § 33, ESLP 2000-I).

25. „Právo na soud“, jehož součástí je právo na přístup k soudu, krom toho není absolutní a připouští jistá omezení, zejména co se týče podmínek přípustnosti opravných prostředků, neboť samotná jeho povaha vyžaduje právní úpravu na úrovni státu, který má v tomto ohledu určitý prostor pro uvážení (*García Manibardo proti Španělsku*, č. 38695/97, § 36, ESLP 2000-II, a *Běleš a ostatní proti České republice*, viz výše, § 61). Uplatňovaná omezení ovšem nemohou omezovat nebo zužovat možnosti jednotlivce takovým způsobem či v takové míře, že by došlo k zásahu do samotné podstaty tohoto práva. Rovněž platí, že tato omezení jsou v souladu s článkem 6 odst. 1 pouze tehdy, sledují-li legitimní cíl a existuje-li vztah přiměřenosti mezi použitými prostředky a sledovaným účelem (*Guérin proti Francii*, rozsudek ze dne 29. července 1998, *Sbírka* 1998-V, § 37; *Běleš a ostatní* viz výše, § 62).

26. Soud poznamenává, že stěžovatelova situace je shodná se situací stěžovatelů ve výše uvedené věci *Běleš a ostatní proti České republice*, v níž Soud shledal, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy. Ve věci *Běleš* dospěl Soud k následujícím závěrům (viz § 63 a 68):

„63. ... [P]řipustnost dovolání podle § 239 odst. 2 občanského soudního řádu zcela závisela na názoru dovolacího soudu na otázku, zda má napadené rozhodnutí „po právní stránce zásadní význam“. Za těchto okolností ani stěžovatelé, ani jejich právní zástupkyně nebyli schopni zhodnotit možnosti

úspěchu jejich dovolání, pokud se jedná o jeho přípustnost, a to tím spíše, že odvolací soud nevyhověl jejich návrhu na vyslovení přípustnosti dovolání. Jestliže by bylo dovolání stěžovatelů zamítnuto, hrozilo by jim, že jejich ústavní stížnost bude odmítnuta pro opožděnost.

[...]

Soud se dále domnívá, že jak požadavek na vyčerpání „všech procesních prostředků“ obsažený v § 72 odst. 2 a § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu bez rozlišování mezi řádnými a mimořádnými opravnými prostředky, s výjimkou obnovy řízení, tak i nemožnost předvídat přípustnost dovolání s ohledem na použití § 239 odst. 2 občanského soudního řádu, znamenají porušení samotné podstaty práva na prostředek nápravy, jelikož na stěžovatele kladou nepřiměřené břemeno narušující spravedlivou rovnováhu mezi legitimní potřebou zajistit dodržování formálních podmínek pro podání ústavní stížnosti k Ústavnímu soudu a právem na přístup k tomuto soudu. Podle judikatury Soudu navíc dovolání, které je mimořádným opravným prostředkem, na nějž není právní nárok a jehož uplatnění je zcela ponecháno na uvážení Nejvyššího soudu, není považováno za účinný právní prostředek nápravy, který by stěžovatelé byli povinni vyčerpat [viz rozsudek ve věci *Esposito proti Itálii* (rozh.), č. 20855/92, ze dne 16. října 1996].“

27. Soud v projednávané věci nevidí důvod, proč by se měl odchylovat od závěrů vyslovených ve věci *Běleš a ostatní*, neboť tyto závěry v plném rozsahu platí i na stěžovatelův případ.

28. Soud s uspokojením konstatuje, že po vynesení rozsudků ve věcech *Běleš a ostatní proti České republice* (viz výše) a *Zvolský a Zvolská proti České republice* ohlásil Ústavní soud České republiky změnu ve své rozhodovací praxi, pokud jde o podmínky přípustnosti ústavní stížnosti. Tato změna však nemohla mít žádný vliv na situaci stěžovatele v projednávaném případě.

29. Za těchto okolností Soud dochází k závěru, že v důsledku značně restriktivního výkladu procesní normy, tak jak jej provedl Ústavní soud, bylo stěžovateli odepřeno právo na přístup k soudu.

30. K porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy tedy došlo.

## II. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

31. Článek 41 Úmluvy zní:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

### A. Újma

32. Stěžovatel požaduje náhradu materiální škody ve výši 12 424 000 Kč, tj. 441 319 €, a náhradu morální újmy ve výši 1 000 000 Kč (35 522 €).

33. Vláda tvrdí, že mezi postupem Ústavního soudu, který by bylo možné považovat za porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy, a materiální škodou, která měla stěžovateli vzniknout, neexistuje příčinná souvislost. Tento požadavek by proto měl být zamítnut.

34. Pokud jde o stěžovatelem požadovanou náhradu morální újmy, vláda se domnívá, že závěr o porušení Úmluvy by mu poskytl dostatečné spravedlivé zadostiučinění.

35. Soud má za to, že základem pro přiznání nároku na spravedlivé zadostiučinění musí být v daném případě odepření práva na přístup k soudu, které je součástí práva na spravedlivý proces ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy. Mezi materiální újmou, na niž poukazuje stěžovatel, a konstatovaným porušením článku 6 však neshledává žádnou příčinnou

souvislost. Soud ani není s to odhadnout, jak by řízení dopadlo, kdyby Ústavní soud stěžovatelovu stížnost prohlásil za přípustnou a projednal ji. Z tohoto titulu proto Soud nepřiznává stěžovateli žádnou částku.

36. S ohledem na povahu porušení článku 6 odst. 1 zjištěného v tomto případě je Soud toho názoru, stejně jako v dřívějších obdobných případech (*Běleš a ostatní*, viz výše, § 76 a 77, *Vodárenská akciová společnost, a. s. proti České republice*, viz výše, § 40, *Šroub proti České republice*, č. 5424/03, § 29, *Mařík proti České republice*, č. 73116/01, § 21, *Soudek proti České republice*, č. 56526/00, § 26), že závěr o porušení Úmluvy představuje za daných okolností dostatečné spravedlivé zadostiučinění.

#### **B. Náklady řízení**

37. Náhradu nákladů řízení před vnitrostátními soudy ani před Soudem stěžovatel nepožaduje. Soud proto stěžovateli z tohoto titulu nepřiznává žádnou částku.

### **Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ**

1. *prohlašuje* zbývající část stížnosti za přijatelnou;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
3. *rozhoduje*, že závěr o porušení Úmluvy představuje sám o sobě dostatečné spravedlivé zadostiučinění za veškerou morální újmu, která stěžovateli vznikla;
4. *zamítá* v ostatním stěžovatelův návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 26. července 2007 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

Claudia WESTERDIEK  
tajemnice

Peer LORENZEN  
předseda